

Een paradijs voor bijzondere, kleine beesten. Dat is de Lembehstraat, gelegen bij de havenplaats Bitung. Vlak bij Manado op Noord Sulawesi, Indonesië.

TEKST EN FOTO'S: JANNY BOSMAN
EN MARION HAARSMA

Op het zwarte zand

Eenmaal te water op het zwarte zand met afval is de eerste gedachte: wat is dit nu? Waarin zijn we nu terecht gekomen! Maar tijd om er verder bij stil te staan is er niet. De divemaster wijst het ene bijzondere dier na het andere aan. Hij zwemt van links naar rechts. Het zou wel wat minder kunnen om even rustig wat foto's te nemen en te genieten. Maar nee, steeds maar weer dat klingelen. En dan maar weer kijken wat het nu weer is.

RHINOPIA Het ene nog gekker dan het andere. Een Rhinoia bijvoorbeeld, altijd al een wens geweest er eens eentje te zien. Maar niet een, nee nog een, vlak in de buurt. Wat een beesten, in rood en roze, oftewel de 'Lacy' en de 'Weedy' schorpioenvis. Ook komt er plotseling een mimic octopus te voorschijn uit het zand en dan ook nog dat zeepaardje met de rode haren. Tenminste, zo leek het. Maar nee dus, de haren blijken een algen-groei te zijn.

Ook heel veel naaktslakken, soorten in allerlei kleurenvariaties. En froggies (hengelaarsvissen), in zoveel kleuren. De vijlvis met zijn haartjes, wat een schatje om te zien. Ooit zijn er in de Lembehstraat eens bangkai kardinaalvisjes uitgezet maar nu zijn ze haast een plaag geworden. Zoveel worden er tegen gekomen.

OVERUREN Het water echt alleen maar uit om de flessen te wisselen, zo ook de memo-

Bangaikardinaalvissen

Ceratosoma

Mimic octopus

Zeepaardje

Franje vijlvis

Rhinoptera

ER WORDT TOCH
MET DE NEUS OP DE
BODEM GEZWOMMEN
OM MAAR NIETS
TE HOEVEN MISSEN

rysticks en batterijen van de flitsers, want deze kunnen het allemaal niet meer aan. Overuren worden er gemaakt. En 's avonds druk met alles uitzoeken en de nodige discussies over welke gekke beesten nu weer zijn gezien.

In de lege blikjes en flessen, die gedumpt worden vanuit de kampongs zitten allerlei beestjes die net met hun koppie uit de fles steken.

Afval dat (helaas) ook onderwater is te vinden, maar misschien is dit nu wel net de reden dat die beestjes daar allemaal te vinden zijn. Er is in de Lembehstraat geen meters zicht. Niet nodig ook, want er wordt toch met de neus op de bodem gezwommen om maar niets te hoeven missen. Duiken voor uitbundige koraalgroei is het niet. Wel voor het kijken op het zwarte zand.

Barramundi

Flamboyant cuttlefish